

Advies en Toezicht

Informatie voor opdrachtgevers van de reclassering

De samenwerkende reclasseringsorganisaties verbeteren de dienstverlening aan hun opdrachtgevers. Er ligt een nieuw ontwerp van hun adviezen en toezichten. Inhoudelijk en procesmatig. Een wetenschappelijke fundering en een strak stelsel van maatregelen vormen de basis van de gekozen aanpak. Ook is voorzien in korte lijnen binnen de strafrechtketen. Op deze wijze is zorg te dragen voor optimale doeltreffendheid van door de rechter opgelegde voorwaardelijke sancties.

Het toezicht

- richt zich altijd op de naleving van opgelegde voorwaarden
- kenmerkt zich door stelselmatig risicomanagement
- signaleert dreigende overtreding en neemt passende actie
- omvat altijd een meldingsplicht en face-to-face contacten
- is een effectieve kruisbestuiving van controle en begeleiding
- werkt gestandaardiseerd met niveaus en nalevingsregels
- accepteert geen overtreding van afspraken of opgelegde regels
- begeleidt een gecontroleerde terugkeer in de samenleving om zo recidive te voorkomen

Doeltreffend en efficiënt

De wetgever wil een persoonsgerichte benadering en is bezig de bijzondere voorwaarden te benoemen. De reclasseringsorganisaties zijn gereed om – zodra de vraag van de rechterlijke

macht komt – zorg te dragen voor passend toezicht daarop. Met op nieuwe leest geschoeide advisering starten ze in het najaar van 2009. Daarnaast hebben ze vastgesteld bij welke sancties ze gestandaardiseerd toezicht kunnen uitoefenen. Dit levert een overzichtelijke staalkaart aan voorwaarden op die in hoofdzaak vrijheidsbeperkend of gedragsbeïnvloedend zijn.

Vrijheidsbeperkende voorwaarden

- meldplicht
- contactverbod
- locatiegebod of -verbod
- drugs- en alcoholverbod

Gedragsbeïnvloedende voorwaarden

- gedragsinterventie
- ambulante behandeling
- behandeling in een inrichting
- opname in 24-uursvoorziening

De reclasseringsorganisaties kiezen het toezichtniveau

De rechters bepalen de bijzondere voorwaarden. Het toezichtniveau past bij de bijzondere voorwaarden en de onder toezicht gestelde. Ze werken met meerdere niveaus. De zwaarte van het delict en het risico van recidive, schade en letsel bepalen de inzet van menskracht en middelen. Ook de neiging om zich aan de voorwaarden te onttrekken, legt gewicht in de schaal. De reclassering spreekt met elke onder toezicht gestelde een plan van aanpak door. Bij bewuste of herhaaldelijke schending van afspraken of bij het niet naleven van de voorwaarden overlegt ze met het Openbaar Ministerie over de meest wenselijke reactie. Daar ligt een geprotocolleerd stelsel met acties aan ten grondslag. Dat kan met een aanwijzing of een berispingen beginnen, maar bij schending van de voorwaarden is dat meteen een waarschuwing. Zo nodig volgt een verzoek tot tenuitvoerlegging.

De niveaus zijn helder

De minimum intensiteit staat vast. Daarnaast is er speelruimte om acties aan te passen aan het gedrag van de onder toezicht gestelden. Puntsgewijs een aantal kenmerken om een indruk te krijgen van de uitvoeringspraktijk.

Niveau 1

- starten met minimaal elke drie weken meldplicht en contact
- geen drugs- of alcoholverbod
- geen locatie ge- en verbod
- geen inzet van elektronische controlemiddelen
- geen noodzaak tot contact in thuis-situatie

Niveau 2

- starten met minimaal elke twee weken meldplicht en contact
- in begin minstens elke twee maanden bezoek in thuissituatie
- maandelijks onaangekondigde controle op alcohol- en drugsverbod
- inschakeling formele en informele netwerken
- eventueel elektronische controle: retrospectief

Niveau 3

- elke week meldplicht en contact
- elke maand bezoek in thuissituatie
- wekelijks onaangekondigde controle op alcohol- en drugsverbod
- inschakeling formele en informele netwerken
- eventueel elektronische controle: zo nodig via GPS en de klok rond
- elke drie maanden evaluatie en rapportage aan OM

Het reclasseringsadvies is een hulpmiddel

Justitiële autoriteiten kunnen het gebruiken bij hun strafrechtelijke ingrepen. Het beoogt bij te dragen aan het

opleggen van effectieve en efficiënte sancties. Tevens wijst het de weg naar een optimale tenuitvoerlegging. Het advies bestrijkt ook de mogelijkheden en verwachte effecten van het reclasseringstoezicht. Het is een beargumenteerd voorstel, gebaseerd op wetenschappelijk gefundeerde methodieken en een professioneel oordeel.

Uitgangspunten bij de advisering

- een heldere diagnose en een eenduidige aanbeveling
- criminogene factoren bepalen de keuze voor ingrepen
- duidelijkheid over gebruikte argumenten en instrumenten
- scheiden van feiten, aannames en meningen
- enkel haalbare en uitvoerbare bijzondere voorwaarden
- zo intensief als mogelijk en nodig, zo beperkt als verantwoord
- afspraken met opdrachtgevers over leveringsvoorwaarden

Het advies is zo gefundeerd mogelijk

De justitiële omstandigheden en de vraag van de verantwoordelijke autoriteiten bepalen de inzet van instrumenten. Bij voorgeleiding aan de rechter-commissaris of bij supersnelrecht is een complete diagnose op basis van de RISC, de Recidive Inschattingsschalen, niet mogelijk. Daarvoor is onvoldoende tijd. Als er ook geen ruimte is voor een QuickScan, moet de reclassering volstaan met het oordeel van haar professionals. Bij zedenmisdrijven daarentegen kan als aanvulling op de RISC een

risicotaxatie met het instrument STATIC-99 nodig zijn. Bij verslaafden is MATE-Crimi voor verdiepend onderzoek in te zetten.

Het reclasseringsadvies is gebaseerd

- op RISC, soms ook op STATIC-99. Zo nodig met verdiepende diagnostiek. De reclassering kiest hiervoor bij gemiddelde of hoge risico's en bij de noodzaak om een plan van aanpak te maken.
- op QuickScan voor een snelle, korte screening van risico's en beïnvloedingsmogelijkheden. Bij laag risico, beperkte adviestijd en geen noodzaak tot interventies.
- op een professioneel oordeel. Bij het ontbreken van tijd voor een QuickScan. Naar verwachting komt hieraan in 2011 een einde.

Kortom

Voor vonnissen met geadviseerde voorwaarden en de daarbij behorende middelen is op voorhand alles geregeld. De tenuitvoerlegging kan snel en voorspoedig plaatsvinden. Het is zeker dat de reclassering doeltreffend kan toezien op naleving van de bijzondere voorwaarden. Ze motiveert onder toezicht gestelden ook om zich hieraan te houden. Bij bewuste schending van de regels is er een snelle en geregelde afstemming met het Openbaar Ministerie. Zo nodig volgt een vordering tenuitvoerlegging.

